

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-n.
Sürgönycim: „Délba-
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - 15 dinár
Negyedévre 45 dinár
Félévre - 90 dinár
Egyes szám ára:
75 PARA.

Novisad-Ujvidék, 1922. márc. 9 || POLITIKAI NAPILAP || III. évf. 48. sz. CSÜTÖRTÖK

Bérmozgalom

Az eredmény — a munkabérek felemelése után mint természetes, logikus és megszokott következmény: az ipari cikkek megdrágulása, amely ugyanilyen mértékben vonja maga után a mezőgazdasági termények árait is. Az emelkedő órabér felszórólja a liszt, a kenyér, a hus és minden élelmiszer árát. Az állam gazdasági gépezetében egyetlen kerék megmozdulására továbbmozdulnak az összes kerek: a folyton fokozódó drágaság okainak egyszerű láncolata ez. Ha van különbség, az csak annyi, hogy a földmivelő az ipari cikkek árának drágaságával magyarázza a buza árát, a gyáros az élelmiszer árát teszi felelőssé az állandóan emelkedni kényszerülő ipari cikkek áraiért. Végtelen és szomorú torna ez, amelyben teljességgel reménytelen a kontinens közeli jövője. A fokozódó drágaság újabb bérmozgalomra indít, amely ha végigfutotta útját, ismét elülről kezdi az egészet. A kérdés és minden, ami összefügg vele, nem lokális jelenség, a helyzet mindenütt ugyanaz és az öt kontinens minden városának drágasága és bérmozgalmai torz valóságában mutatják be a Föld halálosan beteg gazdasági életét. Az órabér emelkedése nem fogja jobb helyzetbe juttatni a munkásságot. Az okok mélyebben fekvők és ilyen egyszerű eszközökkel nem lehet a bajokon segíteni. Az operációt nem pótolja az angoltapasz s szemfényvesztés az a politika, amely pénzt ad ott, ahol kenyeret kellene adni. A helyzet reménytelen addig, amíg az államokat kínai fallal zárják el egymástól, amíg a nemzetközi kereskedelem meg nem indul és meg nem szabadul attól az erkölcsstelen és lelkiismeretlen örökségtől, amely a háborús évek gyűlöletes maradványa. Nem lehet ezen állapotokon változtatni mindaddig, amíg államok gazdasági programja a más államok kizsákmányolására spekulál, amíg a mesterségesen fokozott valuta-differenciák, amelyek a termelést és fogyasztást egyképpen megakadályozzák, le nem morzsolódnak. Minden sztrejk és minden bérmozgalom hasztalan és reménytelen mindaddig, amíg Washingtonban, Genuában, Párisban és Marienbadban a milliók nevében tárgyaló politikusok és diplomaták szembekötődést játszva kerülgetik a dolgok lényegét. Az ujvidéki drágaságot nem lehet letörni Ujvidéken, ahogyan a bécsit nem lehet Bécsben. A szándék az, mintha a lázas test egyik végtagjába kinint fecskendeznének. Genuában talán meg fogják találni a gyógyszert. Csak annyi kell, hogy az urak ott majd ki merjék huzni fejüket a homokból.

A radikálisok többsége Protics mellett

A radikálisok a koalíció fentartása ellen — Március második fele a kritikus idő - Huszonnyolc kerületre osztják az országot - A bácskai kerület

Beograd, márc. 8. (Eredeti táv.) Napokkal ezelőtt jelentettük már, hogy a radikálisok és demokraták közötti helyzet igen feszült és a koalíció további fentartása kétséges. A kereskedők külföldi tartozásainak rendezéséről szóló törvényjavaslat körül mutatkozott az első nézeteltérés a két párt között, még pedig oly nagy mértékben, hogy ennek a kiküszöbölése szinte hihetetlennek látszik. Parlamenti körökben ma olyan hírek terjedtek el, hogy a választójog kérdésében is éles ellentét van a radikálisok és demokraták között.

A választójog kérdésében még inkább kidomborodik a pártok között fennálló ellentét. Nincs sok remény arra, hogy ezt elsimíthassák, annál inkább, mert a radikális pártban mindinkább érezhető Protics befolyása és a párt nagyrésze az ő hatása alatt áll. Protics pedig a legélesebb ellensége a radikális-demokrata koalíciónak. Pasic nagyon szeretné továbbra is fentartani a jelenlegi koalíciót, azonban neki is számolni kell a többség akaratával és eszerint cselekedni.

Az ország kerületi felosztása ügyében sincs meg az összhang a radikálisok és demokraták között. A szerbiai kerületek kérdésében nem tudnak megegyezni. A radikálisok a mai beosztást akarják továbbra is fentartani, míg a demokraták a nagy kerületek felállítását követelik.

Általános az a vélemény, hogy március második fele igen súlyos lesz a kormányra nézve, és ha nem sikerül létrehozni a két párt között a megegyezést, nem marad más hátra, mint a koalíciós kormány beadja lemondását.

Beograd, márc. 8. (Eredeti távirat.) Az ország kerületi beosztását kidolgozó bizottság tegnapi ülésén 28 kerületre osztotta az országot. Bács megye a zsabljai, becsei és apatini járás kivételével a bácskai kerületet fogja képezni Ujvidék székhellyel. Bácskához fogják csatolni Szerémmegye északi részét is. A zsabljai és becsei járásokat a becskerek, míg az apatini járást az északi kerülethez csatolják. A tárgyalásokat folytatják.

A beogradi szakértői konferencia

Miért késtek a román delegátusok

Beograd, márc. 8. (Eredeti távirat.) A román delegátusok csütörtök reggel 5 órakor érkeznek meg Beogradba, Kiriatescu vezetésével.

A kisantant pénzügyi és gazdasági szakértőinek konferenciáját délután 4 órakor fogja megnyitni a tisztí otthonban Nincsic külügyminiszter francia nyelvű beszéddel. A külügyminiszter üdvözlő szavaira az egyes delegátusok fognak válaszolni.

Megkezdődtek a török-görög ellenségeskedések.

London, március 8. (Eredeti táv.) A „Temps“ smirnai jelentés alapján közli, hogy a török-görög ellenségeskedések az eskisheiri fronton ismét kitörték. Az első csatározások mindkét félnél súlyos veszteségeket okoztak.

Az osztrák állami üzemek szakszerű vezetése.

Bécs, március 8. (Eredeti táv.) Seipel dr. keresztényszocialista pártvezér tegnap egy népgyűlésen részletesen foglalkozott a kormány szanálási tervével és közölte, hogy az állami üzemet teljesen ki fogják venni a miniszte-

A konferencia teljes ülése hat órákor lesz a Narodna Bańka épületében.

Bukarest, márc. 8. (Eredeti távirat.) A román delegátusok azért nem érkeztek meg idején Beogradba, mert meg kellett várniok, míg Bratianu miniszterelnök választási körutjáról visszatér a fővárosba. Bratianu visszatérése után azonnal tárgyalt a delegátusokkal és elárta őket a szükséges instrukciókkal.

reiumok hatásköréből és miniszteri ranggal felruházott országos biztost állítanak élükre, akik az üzemet a bürokracia kiküszöbölésével fogják vezetni.

A Dráva menti határ.

Osijek, március 8. (Eredeti táv.) A jugoszláv-magyar határrendező bizottság Baranyaváron időzik. A bizottság tagjai minden országunk területén fekvő határmenti helységet meglátogattak, hogy meggyőződjenek arról, hova akar a lakosság tartozni. A falvak népe mind azon óhaját fejezte ki, hogy továbbra is az SHS királysághoz akarnak tartozni. Valószínű, hogy két Magyarországon fekvő községet hozzánk csatolnak.

A magyarországi választási mozgalom

Budapest, márc. 8. (Eredeti távirat.) A keresztény nemzeti egyesülési pártjának Ernszt — Huszár csoportja kedden este elhatározta az önműködő és minden párttól független keresztény párt fenntartását. Az értekezleten kimondták azt is, hogy a kormányt mindazon kérdésekben támogatják, amelyek programjukkal megegyeznek. Ezen határozat folytán Haller István néhány hívével a pártból kivonul és ellenzékbe megy.

Kaposvár, márc. 8. (Eredeti távirat.) A somogy megyei egyesült kispazda és polgári párt nagygyűlésén nagyatádi Szabó István beszámolt a kispazdipárt legutóbbi két esztendői működéséről és kifejtette az egyesült párt létjogosultságát. Azután hangsúlyozta, hogy a többi pártokkal való egyesülést örömmel vállalta, mert a mai viszonyok közt egyedül nem hajlandó a felelősséget vállalni az ország kormányzásáért. Nagyatádi Szabó foglalkozott a választójogi rendeletről is, beszédének ezen részét azonban a hallgatóság nagy lármával és rajjal fogadta. A közbeszólások főként az hangosították, hogy a nép rugózik a nyílt szavazás miatt.

Budapest, márc. 8. (Eredeti távirat.) Az „Az Újság” arról értesült, hogy a kormány bizalmasan egy informálta a főispánokat, hogy a választásokat április elseje és tizenötödike között kívánja lefolytatni.

Budapest, márc. 8. (Eredeti távirat.) A szociáldemokrata párt tegnapi pártvezetőség ülésén elhatározták, hogy a választások ügyében csak az összes választójogi rendeletek megjelenése után döntenek. A március 9-ére kitűzött pártválasztmányi ülést további intézkedésig elhalasztották. A pártvezetőség álláspontját lényegesen befolyásolja azon körülmény, hogy a kormány a pártnak tett ígéreteit nem váltotta be. A párt elhatározásánál döntő lesz a függő kérdések elintézése, valamint az is, hogy megválaszthatók legyenek Garami és Buchinger, akiket a párt az ismeretes rendelet dacára is jelölni fog.

Egy férj, aki a saját lakásába tört be

A hadifogoly tragédiája

Budapest, márc. 8. (A Délbácska budapesti tudósítójától.) A rendőrség egy rendkívül bonyolult családi ügyben nyomoz napok óta. Sch. Jenő, aki egy budapesti banknak volt a főtisztviselője, a háború alatt orosz fogságba esett. Egy ideig a fogságból leveleket küldött a feleségének, majd később egyáltalában nem adott életjelet magáról. Hozzá tartozó azt hiték, hogy a fogságban meghalt és az Oroszországból hazatért bajtársai azt mondták Sch. Jenő feleségének, hogy a férje nyomtalanul eltűnt. A múlt év végén azonban Sch. Jenő váratlanul jelentkezett. Levelet küldött a feleségének, amelyben megírta, hogy teljesen rokkant lett és ezért nem is tér már vissza Magyarországra. Azt írta továbbá, hogy Oroszországban sikerült neki elhelyezkednie, ahol könnyű munkára alkalmazzák. Kéri a feleségét, hogy felejtsen el és váljon el tőle. Budapesten maradt dolgait pedig mind a feleségére hagyta. A főtisztviselő felesége az Andrassy-uton levő lakását a múlt hónapban lezáratta és pár heti tartózkodásra a szüleire vidékre utazott. Alig volt azonban távol pár napig, a férje váratlanul megjelent Budapesten. A lezárt lakást felnyitotta és onnan számos ruhaneműt, szőnyeget és dísz tárgyakat elvittetett. Az asszonyt a dologról értesítették a rokonai, amikor azonban megjött, a férje már eltűnt a fővárosból. Megállapították, hogy Sch. Jenő már régóta tartózkodik Budapesten és csak arra várt, hogy a felesége a lakásból hosszabb időre eltávozzon. Sch. Jenő Oroszországban beleszeretett egy leányba, akit magával hozott Budapestre és ezért akarta, hogy a felesége elváljon tőle. Hetekig egy szállodában laktak Budán és olyan visszavonult életet éltek, hogy a férfi rokonaival és ismerőseivel egyszer sem találkoztak. Az asszony a férjét lopás miatt jelentette föl, válpert azonban nem adott be ellene. A rend-

őrség megállapította, hogy Sch. az orosz nővel Bécsbe szökött, a lakásból elvitt dolgok egy részét azonban Budapesten értékesítette. Kiballgatták az Andrassy uti ház házmesterét, aki elmondotta, hogy Sch. azt mondta neki, hogy a legutóbbi tusszállítmánnyal érkezett Budapestre és természetesen a nevén levő

lakást ki kellett nyitni. Éppen ezért nem akadályozhatta meg azt sem, hogy a férfi feltűnő módon vitetett el a lakásból értékesebb holmikat, erről azonban értesítette az asszony rokonait. A férje ellen, aki a saját lakásába tört be, a rendőrség most köröző levelet adott ki.

Az ország kerületi felosztása

Beograd, márc. 8. (Eredeti távirat.) A tartományok autonómiájáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta ma a törvényelőkészítő bizottság Trifunovics Misa elnöke alatt. Az első felszólaló Dulibics az autonómia mellett foglal állást. Rámutat Franciaország decentralizációjára és Anglia autonomista politikájára.

Kukovec az eredeti javaslatot tartja legmegfelelőbbnek az ország érdekében és ezért azt elfogadja.

Jovanovics (radikális) az ellenzéki szónokokkal polemizál. A javaslatot

ugy készítették amint az a legmegfelelőbb. Az angol állapotokat nem lehet összehasonlítani a jugoszláviai viszonyokkal, mert Anglia helyzete egyedülálló. Kéri a bizottságot hogy fogadja el a javaslatot.

A törvényjavaslatot valószínűleg a jugoszláv klub is elfogadja mert az alkotmány 135 § szerint, a nemzetgyűlésnek az országnak kerületekre való felosztásáról és a kerületek szervezéséről szóló törvényt legkésőbb március 28-ig meg kell szavazni.

Balfour elismerése Lloyd Georgenak

London, március 8. (Eredeti távirat.) Sir Arthur Balfour kedden tartotta meg nagy politikai beszédét, amelynek során többek közt ezeket is mondta: Éveken keresztül elkeseredett harcot vívtam Lloyd George ellen, tehát bátran mondhatom, hogy alaposan ismerem a miniszterelnököt. Állítom, hogy a háború alatt egyetlen angol ember sem viselt akkora terhet és soha angol államférfi nem állt szemben oly súlyos és váratlan problémákkal, mint ő. Lloyd George mindig érvényesítette Anglia tekintélyét a szövetségesek tanácsában. Lloyd George nagy idők egyik legnagyobb embere. Nem szabad őt letaszni

tani azon helyről, mely őt a nemzet csarnokában megilleti. Lehet, hogy hibákat is elkövetett, de hát Anglia sem tud csalhatatlan profetákat produkálni. Balfour beszédének tenorja egyébként az volt, hogy az unionistáknak továbbra is Lloyd George mellett kell kitartaniuk és fenn kell tartani a koalíciót a konzervatívok és a nemzeti liberálisok fegyverbarátságát.

London, március 8. (Eredeti távirat.) Lloyd George hétfőn két órát ágyon kívül töltött. Reméli, hogy szerdán még részt vehet a minisztertanácson, még mielőtt Walesbe utazik.

Fiumében helyreáll a rend

Róma, március 8. (Eredeti távirat) Az olasz kormány szilárdan el van tökéltve, hogy a rendelkezésére álló összes eszközökkel rendet teremtsen Fiumében. Ezért Castellit széles hatáskörrel ruházta fel és megbizta, hogy a normális állapotokat a legrövidebb időn belül állítsa helyre. Castellit meghatalmazott miniszter az „Associated Press” munkatársa előtt kijelentette, hogy a rend fenntartása végett szükséges összes intézkedéseket meg fogja tenni. Ezért megtiltotta, hogy

Fiuméba bárki más mint fumei polgár beléphessen és azonkívül elrendelte a magánszemélyek lefegyverzését. Mindazok, akik a legutóbbi zavargásokban részt vettek valamint azon idegenek, kiket foglalkozásuk nem köt a városhoz, kötelesek Fiumét elhagyni. — Bécsi jelentés szerint a fumei nemzeti fascista párt felszólította a fascistákat, hogy fegyvereiket szolgáltatassák be. A fascisták lefegyverzését karabélyosok fogják végrehajtani.

Svájc nem vesz részt Ausztria hitelakciójában

Bécs, márc. 8. (A „Délbácska” bécsi szerkesztőségétől.) Néhány nap óta Bécsben tartózkodik Svájc egyik legelőkelőbb hitelintézetének, a zürichi Lombardbanknak vezérigazgatója, Adler Arthur. Adler igazgató fontos pénzügyi tranzakció lebonyolítása céljából jött Bécsbe. A „Délbácska” bécsi szerkesztőjének ma alkalm volt Adler igazgatóval beszélgetést folytatni. Mivel bécsi pénzügyi körökben az a hír terjedt el, hogy Svájc részt vesz az osztrák hitelakcióban és Adler igazgató bécsi utazása is ezzel van összefüggésben, a beszélgetés tárgya csakhamar erre terelődött át.

— Természetes dolog, — mondotta Adler igazgató — hogy az összes svajci hivatalos és pénzügyi körökben nagy a részvétel Ausztria iránt. Igen szeretnének Ausztrián segíteni és épen ezért örömmel üdvözlük, hogy az antant, illetőleg a nagyhatalmak végre elhatározták magukat, hogy Ausztrián segíteni fognak. Sajnos, Svájc ma egészen abban a helyzetben,

hogy maga is résztvehessen a segítőakcióban. Nem tud hitelt nyújtani, mivel a köztársaságnak is állandóan szüksége van nagyobb hitelre. A pénzügyi nálunk is érzett hatását. Belföldi használatra ugyan van elég pénz. Rövid lejáratú kölcsönök másfél százaléki kamattal, azonban külföldi hitelre jelenleg nincs pénz.

A beszélgetés további folyamán arra terelődött a szó, hogy az osztrák korona az utóbbi időkben Zürichben imét esett. Erre vonatkozólag Adler igazgató azt mondta, hogy ez annak az eredménye, hogy maguk a svajci pénzügyi körök is megakarják szüntetni a különbséget az ugynevezett „Auslandskrone” és a bécsi kifizetés között. Ezért a külföldi korona árfolyama esett, illetőleg a bécsi kifizetés felé gravitál. Most már csak egy pont a különbség és minden remény megvan arra, hogy csakhamar ez az egy pont feszültség is megszűnik.

Németország ujjaépíti hajóraját

A hajógyártás fellendülése - Ujtipusu hajók

Berlin, márc. 8. (Saját tud.) Németország jövője a tengeren van, ez a szállóige ma sokkal inkább politikai és gazdasági valóság, mint a nagyraavagyó császárság idejében. A hajóépítő társaságok teljes erővel dolgoznak, tökéletesen percig sincs hiányuk, egymásután bocsátják vízre újtipusu hajóikat.

Az 1921-es év súlyos volt Anglia, Amerika hajóépítőiparára nézve. Németországban a vízrebocsátott hajók száma szinte elérte az 1913-as év számát, már pedig ez az év volt a német hajóépítés rekordéve. A háború előtt Németországban tízenkilenc tengeri hajógyár volt, amelyek hetvenkétféle márkát tökéletesen képviseltek. Jelenleg harminc tengeri hajógyár van, amelyek tökéletesen háromszázmilliót is meghalad. Hajóúrtartalom tekintetében pontos statisztikák nem állnak rendelkezésünkre, mert Németország nem akarja felkelteni ellenséget feltételezést. Következetesen azonban lehet a Deutsche Werfte üzemi eredményéből. 1921. folyamán a Deutsche Werfte műhelyel huszonnyolc gőzhajót, tíz motoros hajót és hét uszódokkot építettek, összesen kétszázkilencven ezer tonna úrtartalommal. A Deutsche Werfte ugyan óriási intézmény, de csak egy a sok közül, amelyek mind hasonló erővel dolgoztak. És elérték ezt az eredményt annak dacára, hogy teljes félévig meg volt a hiány kőszében és nagy vaslemezekben.

De nemcsak mennyiség tekintetében tünt ki a német hajógyártás, hanem minőség és találékonyság tekintetében is. A gyártott hajók nagyrésze a hajóépítő technikának nagy fejlődésére vall.

Többnyire nyersolaj hajtja őket, amely hajóerőt nagyobb hajókon Németországban próbálták ki először és a kísérlet kitűnően bevált. Elsőnek a Havelland című hajóba építettek Diesel motorokat és kifűnt, hogy ezzel a módszerrel a haterzer tonna úrtartalmu hajó tízezer tonna szállítására képes, vagyis, hogy kereskedelmi szempontból az új gépezet hatalmas előnyt jelent. A második vízrebocsátott nagy hajó a Münsterland volt és most már egész hajóraj van építés alatt. Ezekkel a hajókkal a Hamburg—Amerika Linie ismét megszerzte keletázsiai hajóraját, amely előreláthatóan március vége felé eléri a békebelli teljesítményt. Sőt egyrészt a Hamburg—Amerika Linie és a Norddeutsche Lloyd, másrészt a How and Cie és az Ellermann and Bucknall angol hajótársaságok között szerződés is jött létre, melynek értelmében az angolok az áruforgalom lebonyolítását teljesen átengedik a németeknek és maguk a személyforgalomra szorítkoznak.

A keletázsiai forgalmat Németország nem sokára teljesen monopolizálja. És minden valószínűség szerint nem sokára az összes tengeren megjelennek a német hajórajok, annak bizonyítására, hogy egy nép kitartása minden akadály dacára jövőt tud teremteni.

Rathenau a genuai konferenciáról

Berlin, március 8. (Eredeti távirat) A birodalmi gyűlés főbizottságának tegnapi ülésén Rathenau a jóvátételi kérdéssel, majd a genuai konferenciával foglalkozott. Kijelentette, hogy Genuában a világ betegségének általános okait fogják felkutatni és ha Amerika nem zárkózik el Európa támogatása elől, ez határkövet jelentené a világbeke általános fejlődésének.

Lemondott a spanyol kormány

Páris, március 8. (Eredeti távirat) A Havas ügynökség jelentése szerint a spanyol kormány lemondott. A király Sanchez Guerát, a kamara elnökét és a konzervatív párt vezérét bizta meg a kormányalakítással.

A magyar nemzetiségű rokkantak segélye

Az opció jog, a kifizetés akadályai — Még nincs újabb rendeltetés — Egy precedens — A segélyezettek száma — Hogyan történik majd a segély fizetése

Ujvidék, márc. 8. (A „Délbácska”, munkatársától). A nemsláv nemzetiségű rokkantak kérdése még mindig nem nyert elintézését. Bár a rendeletekben, amelyeket kiadtak említették ezt is. Így az 1920. év december 28-án kelt rendelet, amelyet a törvényelőkészítő bizottság is elfogadott és így törvényerőre emelkedett is intézkedik ebben a kérdésben. Az említett rendelet szerint a nem sláv rokkantoknak klutalják a segélyt, ha az egyes nemzeti államok kötelezettséget vállalnak arra vonatkozólag, hogy azt az összeget melyet oly rokkantnak fizet ki az SHS állam aki él opció jogával, vissza fizeti Jugoszláviának. Diplomáciai képviselőtelnek ezt a nemzeti államok kormányának tudtul adták, választ azonban mind ez ideig nem kaptak. Ennélfogva nem is fizették ki a nem sláv rokkantoknak a segélyt.

Most az opció jog lejártá után azonban már semmi sem gátolja a segély folyosítását a magyar rokkantoknak. Többen fordultak már az Invalidski Odsék B. B. B. osztályához, hogy most miután az opció jog lejárt és ők nem éltek vele, tehát már Jugoszláv állampolgárok, utalják ki részükre a rokkantségélyt. Az Odsék azonban ennek a kérésnek nem tehetett eleget, mert a kifizetésre vonatkozólag még mindig a december 28-ki törvényesített rendelet van érvényben, ennek alapján pedig a nem slávoknak nem utalhatnak ki segélyt.

A rokkantügyek beográdi központi igazgatósága azonban már hozott erre vonatkozó határozatot. Egy német nemzetiségű rokkant, aki az osztrák magyar, hadseregben szolgált segélyt kért és az igazgatóság, azt az átlratot intézte BBB. osztályhoz, hogy fizesse ki neki a segélyt. Azt azonban nem írta meg, hogy mely időtől kezdve jár ennek a német nemzetiségű rokkantnak a segély. az opció bejár-

tának napjától, vagy pedig a forradalomtól kezdve visszamenőleg. A BBB. osztály felvilágosítást kért ebben az ügyben az igazgatóságtól, a válasz azonban kéask. Valószínűleg azért mert ez talán csak egy túl korai intézkedés volt. A nemsláv nemzetiségű rokkantak segélyügyét véglegesen a törvényhozás fogja rendezni.

A BBB rokkantosztály, amely csak nyolc hónapja működik emberfelelti munkát végzett, a sláv és nemsláv rokkantok, hadlőzvények és árvák összeírását már régen befejezte. A sláv nemzetiségűek már kapják segélyüket és a nemslávok is aronnal megkaphatják, mihelyt az erre vonatkozó intézkedések megtörténnek, mert a technikai rész erre vonatkozólag teljesen elkészült. A Vojvodina területén kb. 30000 rokkant, hadlőzvény és hadlárva van, olyan rokkant, aki segélyben részesül van 9000.

A nemsláv rokkantok segélye biztosítva van csak az a kérdés, hogy mikor jön a fizetésre vonatkozó rendelet és az, hogy mely naptól kezdve kapják meg a segélyt. Erre vonatkozólag illetékes helyen kétféle vélemény van. Az egyik szerint a segély csak az opció lejártától illet meg a rokkantot, mert tulajdonképpen csak attól a naptól kezdve SHS állampolgár. A másik álláspont a humánusabb, amely azt követeli, hogy a nemslávok visszamenőleg kapják meg azt a segélyt, amit a slávok már megkaptak és velük egyenlő elbírálásban részesüljenek, mert egyenlően is szenvednek. Természetesen nagy kérdés még, hogyan fogják ezt megoldani. A döntő szó a pénzügyminiszter illet meg, már pedig ismerve az ország súlyos pénzügyi helyzetét, nagyon félt, hogy nem a humánusabb megoldást fogja választani, hanem azt, amely kevesebb terhet jelent az államra nézve.

Az osztrák szociáldemokraták agitációja a Németországhoz való csatlakozás mellett

Bécs, március 8. (A „Délbácska” bécsi szerkesztőségétől.) Az összeomlás után az osztrák szociáldemokrácia Németország felé orientálódott és a keresztényszocialistákkal szemben a nagynémetekkel együtt a Németországhoz való csatlakozás mellett agítált. A szociáldemokraták német orientációja az akkori közhangulat eredménye volt. Néhány száz karlistától eltekintve, Ausztria népe szinte egyhangulag követelte a Németországhoz való csatlakozás megvalósítását. Az osztrák szociáldemokraták akkor tényleg igen erősen angazsáltak magukat a csatlakozás mellett. Azonban csakhamar kiderült, hogy Franciaország semmiesetre sem engedi meg a csatlakozást és a békeszerződésben is kötelezte Ausztriát, hogy a csatlakozást csak a nagyhatalmak engedélyével hajtsa végre. Mikor a szociáldemokraták látták, hogy Franciaország makacsul ragaszkodik álláspontjához, anélkül, hogy megpróbálták volna az ellentételt és így igyekeztek volna programjuknak érvényt szerezni, hirtelenül elfordultak Németországtól és Páris kedvence, Prága felé orientálódtak. A prágai orientáció nem zárta volna ki a csatlakozás eszméjének további propagálását, azonban Renner akkori kancellár túl buzgóságában tovább ment, mint kellett volna és Ausztriát egyszer és mindenkorra lekötötte Benesnek, illetőleg Csehszlovákiának Ausztriát. Renner megkezdett politikája térítette el az osztrák szociáldemokratákat a német unió eszméjétől és hajította őket a kisantant felé. Az osztrák szociáldemokraták állásfoglalására hatással volt a magyar emigráns szociálistáknak baloldali csoportja is.

A menekült radikális szocialisták befolyása csakhamar diadalmaskodott és az osztrák szociáldemokraták úgy tekintettek Csehszlovákiára, mintha ez az alakulás a magasabbrendű és tisztult demokráciát jelentené. Éppen ezért hajlandók voltak arra is, hogy részt vegyenek a kisantantban, habár ez azt jelentené, hogy

a német osztrák nép a testvér német néppel szemben a kisantantot támogatja.

Mikor Schober kancellár hazajött Lánaból és az összes nemzeti körök szemrehányással illették a megkötött szerződés miatt és még a kormányban résztvevő keresztényszocialisták egy része is avval fenyegetőzött, hogy megvonja a támogatást, az ellenzékben levő szociáldemokraták Schober mellé sorakoztak és megszavazták a lanai egyezményt. Ekkor már már úgy látszott, hogy az osztrák szociáldemokraták teljesen a kisantantnak kötötték le magukat. Az utóbbi hetekben azonban határozott reakció észlelhető a szociáldemokratapárt kebelében is az osztrák szociáldemokraták egy része szeretné a párt politikáját régi medrébe visszateríteni.

Hartmann Ludo egyetemi tanár, Ausztria volt berlini követe indította meg ezt a mozgalmat. Hartmann professzor lelkes és meggyőződéses híve a csatlakozásnak. Ennek érdekében Berlinben is sikeres propagandát fejtett ki. Mígóta Hartmann Berlinből visszatért, elkeseredetten szemléli pártjának külpolitikai irányváltását. Elégedetlenségét egy pillanatig sem titkolta és, habár a szociáldemokrácia szervezeti szabályzatai igen szigorúak, mégis folytatta csatlakozási agitációját és állandóan részt vett ausztriai és németországi üléseken, amelyeken erőlyesen állásfoglalt a csatlakozás mellett. Hartmann professzor magatartása visszhangra talált az osztrák szociáldemokrata párt számos vezetőségi tagjában, ami arra a következtetésre ad alkalmat, hogy az osztrák szociáldemokrácia kebelében előbb utóbb kurzusváltás fog bekövetkezni és a párt szakítani fog eddigi felteleten prágai politikájával. Szemere Pál.

Ujságíró lakást keres. Cim megtudható a kiadóban

Az erdélyi magyarság a királyhoz megy panaszra

Ugron István viszi a feliratot a választási visszaélésekről

Kolozsvár, március 8. (Saját tud.) A magyar pártok és a Magyar Szövetség vezérő bizottsága magukévá tették azt az elvet, hogy Erdély magyarságának a jelöléseknél ért brutális törvénysértéseket nem lehet hallgatag félrevonulással eltűníteni, hanem azokat az alkotmányosság minden tényezőjének teljes műveltségében fel kell tárni. Nagyon jelentős határozata a bizottságnak — és bár sok gyakorlati eredményt nem lehet ettől a lépéstől sem remélni — a királynak bemutatni a sérelmeket, amelyeket a magyarság szenvedett első öszinte alkotmányos megmordulása alkalmából.

A panaszfeliratot ma viszik el Bukarestbe. A felirat felsorolja azokat törvénytelenégeket, amelyekkel a magyarság képviselőit kizárták az alkotmány sáncából. A küldöttség érintkezést fog keresni Bruttanu kormányelnökkel a választókerületekből beérkezett sérelmek felszólásával, kérdést fog intézni a kormányelnökhöz, hogy vajjon neki is az volt a szándéka és nyílt intenciója, hogy a magyar kisebbséget ne engedjék szóhoz jutni a parlamentben?

Ezután a királynál fog kihallgatást kérni, akiknek átnyújtja a visszavetések és törvénytelenések sorozatát tartalmazó emlékiratot.

Ujabb sztrejk fenyeget Németországban

Berlin, március 8. (Eredeti távirat) Németországban újabb sztrejk veszélye fenyeget. A szakszervezeti tanács a kormánytól az állami és közüzemi alkalmazottak bérének felemelését követeli. A követelések igen súlyosak és óriási újabb megterhelést jelentenek az államra. A kormány megkezdte a tárgyalásokat a szakszervezeti tanáccsal.

Konferencia Marienbadban is

Prága, március 8. (Eredeti távirat) A lapok jelentései szerint a nyáron két konferenciát fognak tartani Marienbadban az utódállamok, Németország és Olaszország részvételével. Az első értekezlet tárgya lesz a gráci határozatok kiterjesztése Németországra, a vám és kompenzációs kérdések és a vasúti forgalom technikai akadályainak elhárítása.

A tót néppárt Szlovénzko autonomiját követeli

Prága, március 8. (Eredeti távirat) Néhány nappal ezelőtt a prágai képviselőházban a tót néppárt indítványt terjesztett be, melyben Szlovénzko számára önkormányzatot követel és külön kormányt és tartománygyűlést indítványoz.

Magánkezelésbe veszik a német vasutakat

Berlin, március 8. (Eredeti távirat) A német vasutaknak magánkezelésbe vétele ügyében a tárgyalások megindultak. A tervet a szocialista pártok hevesen ellenzik. Egy olyan társulat megalakítását tervezik, amelynek tagjai magántársulatok, a szakszervezetek és a német állam lennének, s részvényeit csak belföldiek szerezhették meg, de bizonyos formák között biztosítanák a külföld részvételét is. Az alaptőke huszonnyolc milliárd aranyárka lenne, amelyből azonban le kell vonni az adósságokat. A terv legközelebb a nemzetgyűlés elé kerül.

HIREK

— **Udvari vacsora.** Tegnap este Öfel-sége Sándor király vacsorát adott, amelyen husz vendég vett részt.

— **Kinevezés.** Szlepcsevics Milán főispán Léh Sándort és Argalls Vladimirt a városnál 1. osztályú adótitárakké nevezte ki.

— **Befejeződött a tőzsde elleni vizsgálát.** Szerdán délután a tőzsde ellen megindított vizsgálát befejeződött. Dr. Stefanovics Zsarko miniszteri biztos értesítette a tőzsdét, hogy a vizsgálát nem igazolta a tőzsde és a gabonaügynökök ellen felhozott vádakat. Egyébként a vizsgálát lefolytatásáról és eredményéről a tőzsde ma kiadandó kommunikéjében fogja a közönséget tájékoztatni.

— **Öngyilkosság a Rössler-féle börgyárban.** A Futaki-országot mellett levő Rössler-féle börgyár üzemvezetője, Sprohán Ferenc szerdán délelőtt a gyár szárítójában felakasztotta magát. Mire észrevették, halott volt. Öngyilkosságának okát nem tudják. Érdekes, hogy a szerencsétlen ember egy kb. másfél méter magasságban elhelyezett szögbe akasztotta fel magát úgy, hogy majdnem térdelő helyzetben érte a halál. A vizsgálát megindult annak kiderítésére, hogy mi készítette az öngyilkosságra.

— **Gyűrűs napfogyatkozás lesz márciusban.** A kalocsai Haynald obszervatórium jelent, hogy március 28-án gyűrűs napfogyatkozás lesz, amely nálunk részleges napfogyatkozás formájában lesz megfigyelhető. Az érdekes türemény Kalocsán zónaldó szerint délután 2 óra 27 perckor kezdődik a Nap első pontján és 4 óra 40 perckor végződik. A közbeső idő alatt a Hold csaknem felét fogja elfedni a Napnak.

— **Ujhelyi regénye — szemérem elleni vétség.** Budapestről jelentik: Amint ismeretes, a budapesti ügyészség Ujhelyi Nándor „Egy férfi szerelmei” című könyve miatt sajtó utján elkövetett szemérem elleni vétség címén vádat emelt. Tegnap kezdték meg az ügy tárgyalását zárt ülésben.

— **Kétszázézer márkás díj filmdarabért.** A német lapokban megjelent hírdetés szerint a Richard Oswald filmcég kétszázézer márkát díjat ad a legjobb filmdarab beküldőjének. Nem kidolgozott és scenírozott darabot kell beküldeni, csakis a rövidre fogott mesét. A felvételek szerint a témát nem szabad regényből venni s épen úgy foglalkoztassa a műveltek fantáziáját, mint a halvak szemét. A határidő április 30-án jár le. A zsűri igen előkelő lrből áll. — Kéziratokat Berlin S. W. 48 Friedrichstrasse 14. Richard Oswald A. G. címre kell beküldeni.

— **A román határon letartóztatott német egyetemi tanár.** Nagyváradról jelentik: Az érmihályfalvi határállomásnál letartóztatták Walleich Gyula müncheni egyetemi tanárt. Kihallgatása során előadta, hogy a müncheni nagyrúházi megbízásából jött a Balkánra, hogy különleges szöveg, főleg háziszövegű dolgokat vásároljon. Vásárolt is nagyobb mennyiségű szövegű cikket és azokat el is küldték Münchenbe. Újában Romániába is ellátogatott, de vásárlásokat nem eszközölt. Most Magyarországon keresztül hazá akart utazni és a határállomásnál megkérdezték tőle, hogy van-e nála nagyobb mennyiségű pénz. Ő gyanútlanul megmondta, hogy tízezer lej van a zsebében és emiatt tartóztatták le.

— **A háborúelőtti diplomáciai okmányokat nyilvánosságra hozzák.** Berlinből táviratozzák: A német kormány elhatározta, hogy a genová konferencia után nyilvánosságra hozza a háborúelőtti diplomáciai okmányokat és ki fogja mutatni, hogy nem Németország idézte elő a háborút.

— **A lipcei mintavásár központi bizottsága tegnap lakomát rendezett,** amelyen a birodalmi elnökök és a kormány tagjai is megjelentek. Az üdvözlésekre Ébert elnök kijelentette, hogy a vásár a német teremtő munka hatalmas tükré. Beszéde során rámutatott arra, hogy Európában mindjobban terjed annak beismérése, hogy a háborúnak gazdasági téren

való folytatása az egész világot szerencsétlenségbe dönti. El kell jönnie a nemzetek közötti megértésnek, amely meg fogja oldani a világ-béke problémáját.

— **Elsüllyedt német gőzös.** Berlinből jelentik: A londoni Red Star Line „Omosland” nevű gőzöse jelenti, hogy a nyílt tengeren egy „Groutoft” nevű német gőzöstől vészjelet kapott. Két óra múlva megjelent a helyszínen, de a német gőzöst már nem látta sehol. Az Atlanti Óceánról érkezett több más hajó is jelenti, hogy a „Groutoft” az elmúlt éjjel hatalmas erejű viharban többször vészjelet adott, de elsüllyedt, mielőtt a segítség megérkezett volna. A hajó elsüllyedése előtt jelekkel tudatta, hogy összes mentőcsónakjai tönkrementek. A legénység és az utasok sorsáról semmitsem tudnak.

— **Ujabb harcok Belfastban.** Londonból jelentik: Belfastban az utcai lövöldözés egész éjszaka tartott. Négy embert megöltek, többen súlyosan megsebesültek.

— **Pénzügyminiszterek konferenciája Párisban.** Az angol és belga pénzügyminiszterek tegnap Párisba érkeztek. A konferenciát ma nyitják meg.

— **Caillaux lapot indít Párisban.** Párisból jelenti a „Wiener Auslandskorrespondenz” lapunknak: Politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy Caillaux ismét az aktivitás tereére lép. Mindenekelőtt feltámasztja a „Bonnet Rouge” című napilapot, amelyet a háború folyamán tiltottak be és amelynek főszerkesztőjét és kiadóját, Almereydat börtönbe vetették pacifizmusa miatt, ahol azután öngyilkos lett. Caillaux feltámasztandó lapjában harcolni akar a ma diadalmasan uralkodó túlzó nacionalizmus ellen.

— **Semleges alpesi köztársaság.** Bernből jelenti lapunknak a „Wiener Auslandskorrespondenz”. Francia diplomáciai körökben ismét avval a tervvel foglalkoznak, hogy a mai Ausztriát semleges Egyesült Alpesi Köztársasággá alakítsák át, Bécs az új alakulásban különleges szerepet kapna és nemzetközi szabadváros lenne.

— **A Reigen előadása rendőrkészültség fedezete mellett.** Bécsből jelentik: A hatóságok engedélye folytán tegnap a Kammerspiele színpadán újból színtre került a Reigen, melynek korábbi előadásai oly nagy botrányba fultak. Minthogy a hatóságok a botrányos jelenetek megismétlődésétől tartottak, már előre gondoskodtak a zavaró incidensek megakadályozásáról és azért a nézőtérre és a folyosókon meglehetősen rendőri készültséget vonultatott fel. Körülbelül hatvan rendőr helyezkedett el különböző pontokon és talán a nagy karhatalomnak tudható be, hogy az előadás minden incidens nélkül folyt le.

— **Athenben megöltek egy Venizelosistát.** Athenben tegnap az egyik Venizelosz-párti lap tulajdonosát háza előtt holtan találták.

— **Holttest az utiládában.** Leipzigból jelentik: A pályaudvaron tegnap este egy asszony hatalmas utiládát adott át két vasúti hordárnak azon megbízással, hogy az induló hallei személyvonathoz vigyék. A láda elszállítása közben annak fedele véletlenül felnyílt és a hordárok megdöbbenéssel látták, hogy a ládába egy jól öltözött férfi holtteste van belegyömöszölve, de a feje hiányzik. A holttest személyazonosságát tehát bajos lesz megállapítani, de a ruhában talált feljegyzésekből következtetik, hogy az áldozat prémkereskedő lehetett. Rablógyilkosságról alig lehet szó, mert az áldozatnál megtalálták annak pénzét, ékszerét és a Leipziger Bank egyik trezorjának kulcsát. A rendőrség rögtön megindította a legzűlésebb nyomozást, hogy kinyomozza a titokzatos eset részleteit és a gyilkosság tettesét kézrekerítse.

— **Egy ország valuta nélkül.** Egy bási bank táblázatát állított össze az európai államok valutájának elértéktelenedéséről. Eliriasztó számok beszélnek ebben a népnek szenvedéséről és kővér betűk hirdetik egy-két boldog semleges spekuláns felszökkenő valutáját. Egyetlen ország neve szegyenkezik vagy büszkélkedik a táblán valutáris gondok nélkül. Albánia az a paradicsom, ahol nincsen kurzus, zürichi jelentés, spekuláció, tönkremenetel, igaz, hogy hadimilliomos sincsen. Albánia mégis él, sőt fejlődésben van. A németek visszakérhet-

nék az albánoktól azt a szivességet, amit Wied fejedelemmel tettek. Valutáris gondjaik egy részét magukra vállalhatnák az albánok.

— Százhusz buvárhajója lesz Amerikának. Londonból jelentik: Az amerikai képviselőház tengerészeti bizottságának jelentése szerint az amerikai hajógyárak bőven el vannak látva munkával. Legutóbb a tengerészeti kormánytól száz buvárhajó építésére kaptak rendelést. Ezek a tengeraltjáró naszádok a Csendes-Oceán partvédelmére fognak szolgálni. Ezenkívül régi buvárhajókat fognak tartározni, amelyek a kikötők védelmére valók. A tengerészeti minisztérium póthiteleket fog kérni a hajóépítésekre, mert a terv az, hogy ennek az évrnek a végéig 120 modern buvárnaszádja legyen a flottának.

— A hetvenkét éves Massarik ünneplése. Prágából jelentik: Massarik elnök tegnap ültette be hetvenkettedik évét. Tisztelői intin jellegű ünneplésben részesítették születésének évfordulója alkalmából, a parlamentben pedig ez alkalommal teleplesték szobrát.

— Draskovics merénylőjét felakasztották. Zágrebból telefonálják nekünk. A törvénytörő udvarán ma reggel félhét órakor felakasztották Alia Aliagicsot. Miután az udvar szűk, csak kevés nézőt engedtek be. Aliagics nyugodt lépteivel ment az akasztófa alá és hidegvérrel várta be vége közeledtét.

— A Magyarországon vásárolt mozonyok. Beograd munkatársunk jelent: A közlekedésügyi és pénzügyminiszterek között ellentétek merültek fel a Magyarországon vásárolt vasúti mozonyok miatt. A magyarországi gyárak ugyanis nem adják ki a mozonyokat, ha a szállítás előtt ki nem fizetik őket; a pénzügyminisztérium azonban nem akarja kifizetni, mert a kikötői időre nem készítenék el őket.

A versaillesi babiloni torony

Egy német történetíró könyvéből

Dr. Rotbart Margit, német történetíró a szövetségesek sorsdöntő párisi tanácskozásairól könyvet írt, melyben a békeszerződés elkészítésén, valamint a Népszövetség megszerzésén dolgozó antant delegátusok működését a következőképpen jellemzi:

Nagy akadálya volt a tárgyalások sima lefolyásának az a körülmény, hogy a vezető államférfiak kevés nyelvet beszéltek. Lloyd George és Wilson nem beszéltek a francia nyelvet, Orlando pedig nem tudott angolul. Az egyedüli, aki a négyek tanácsában mind a két nyelvet beszélt Clemenceau volt. Ez a körülmény — amint Keines igen helyesen és joggal mondotta — világhistoriailag szempontból óriási jelentőséggel bír. Clemenceau az első pillanattól kezdve főlényben volt a többiekkel szemben, akiket a tárgyalások állásáról csak a tolmácsok informálhattak.

A párisi tanácskozások megnyitása alkalmával Pischon, francia külügyminiszter azt az ajánlatot tette, hogy a francia legyen a tárgyalások nyelve.

Ez a javaslat Wilson és Lloyd George részéről igen természetesen heves ellenzésre talált. Wilson hevesen és kimerítően nyúl a kérdéshez s kifejti, hogy az angol nyelv hivatalos nyelve a brit imperiumnak, az Egyesült Államoknak, a Keletnek s így a világ tulsúlyban levő népeinek. Clemenceau ezzel szemben szíves érvel, hogy amennyiben Anglia és Amerika képviselői ragaszkodhatnak az angol tárgyalási nyelvhez, jogában van ugyanezt tenni az olasz delegátusnak az olasz nyelv használatára nézve. Később azonban annyiban módosítja Pischon javaslatát, hogy használják mind a három nyelvet, de ott, ahol a három nyelv valamelyike nem adja vissza tisztán az eredeti megállapodást, a francia szöveg legyen a döntő. Több ellenvetés után, melynek során Clemenceau ironikusan veti oda társainak, hogy rossz kezdet az olyan kezdet, ahol ilyen apró kérdéseken fennakadnak, arra a megállapodásra jut a tanács, hogy egyformán használja a francia és angol nyelvet.

A tárgyalás menete ezek után az volt, hogy előbb az egyik nyelven folyt a tanács-

kozás és a másikra lefordították, majd a másik nyelven is tanácskoztak és az előbbire fordították le a megbeszéléseket. Természetesen ezáltal a tárgyalások menete és gyorsasága sokat szenvedett, mert minden véleményt, vagy ellenvéleményt két nyelven kellett kifejezni. Ezenkívül a fizek tanácsában közben csoportok alakultak, melyek az átfordítás alatt hangosan tovább vitatkoztak, avagy szorakoztak, minek egyszer az lett a következménye, hogy egy elhangzott figyelmeztetés általános izgalmat keltett.

Egészen másképp folyt a tanácskozás a négyek tanácsában. A japánok, ha olyan dolgokról volt szó, ami Ázsiát nem érintette, visszahúzódtak s ilyenkor csak angolul folyt a tanácskozás, miután ezt a nyelvet Lloyd George, Wilson és Clemenceau egyformán bírták. Orlando ilyen esetekben egy tolmácsot ültetett maga mellé, aki a fontosabb dolgokat hirtelen átfordította és fülébe sugta. Ez a körülmény Orlando kiváló képességeit teljesen háttérbe szorította sőt őt Clemenceau befolyása alá helyezte, ami aztán nem is volt éppen előnyös a konferencia további során elfoglalt álláspontjára. Wilsonnak egy barátja a Wilson és Orlando közötti feszült viszonyt éppen ennek tudta be és azal magyarázta, hogy a két államférfiu közvetlenül nem értekezhetett, jóllehet erre annál nagyobb szükség lett volna, mert teljesen ellentétes célokért küzdtek.

Ennek a nagy nyelvzavarnak közepette egyik legfontosabb személyiséggé nőtte ki magát Mantoux hadnagy, aki a szövetségesek minden háboru alatt és a háboru után tartott összejövetelén mind tolmács szerepelt. Mantoux a háboru alatt egyetemi tanár volt a londoni egyetemen, ma pedig azoknak a nagy és értékes szolgálatoknak az elismeréséül, melyeket e téren tett, a Népszövetség főtitkári állását tölti be. Nyelvtalantuma csak emlékező tehetőségével hasonlítható össze. Beszéltek, hogy az egyes ülések után jegyzeteket készítet. És ezekben a feljegyzésekben több anyag van összegyűjtve, mint amennyit az utókor a párisi tanácskozások összes jegyzőkönyveiben megtalál. Mondják, hogy néha Lloyd George és Wilson, akik önkívönösen nagyra becsülték, hozzáfordultak információért, ha valamelyik francia politikusról, vagy a francia politikáról akartak valamit megtudni.

Igen ritkán fordul elő, hogy Mantoux tévedett volna a tolmácsolásnál és helytelenül fordított volna le valamit. Olykor azonban szándékosan változtatott a szövegen, ha a delegátusok valamelyike gyengéjét elárlta. Ismeretes ugyanis, hogy azok, akik Európa sorsát ezeken a tanácskozásokon irányították, nem voltak éppen kivétel nélkül szakemberek. Mantoux okos feje avatkozott ilyenkor be, egy-egy személszúró hiány, vagy tudatlanság elpálástól. Egyik delegátus például egy alkalommal a következőket mondotta: „Igazságtalanság az apa büncit a fiain bocsolni meg. Károly nem bünhődhetik azért, amit Ferenc József követett el”. Mantoux ezt így adta vissza: „Igazságtalan dolog a nagybátya büncit az unokaöccsön bocsolni meg.” Clemenceau huz fülét ez a kis intermezzo nem kerülte el és kedélyes csipősséggel fordult Mantouxhoz: Ha még egyszer hamisan fordít le valamit, el fogja veszíteni állását.

Okozott azonban más bonyodalmakat is a nyelv nem tudása. Igen sok félreértés történt a tárgyalásokon, aminek aztán az lett a vége, hogy határozatokat kellett megváltoztatni. Igen sok megállapodáson pedig változtatni kellett volna, de ez nem történt meg, mert az amugy is hosszúra nyúlt tanácskozások türelmetlenebbé tették a delegátusokat. A gyors egymásutánban következő ülések technikailag is lehetetlenné tették, hogy az egyik tanácskozáson hozott határozatok másnapra átfordíttassanak.

Április 28-án történt, hogy Clemenceau nak és Wilsonnak a népszövetségre vonatkozó egyes javaslatai anélkül kerültek napirendre, és elfogadásra, hogy arról a delegátusok egy része tudomással bírt volna. Ezek később azt állították, hogy Clemenceaunak ide vonatkozó beszédét nem értették meg. Éppen így a Népszövetség bizottsági ülésén Bourgeois egy szép napon kijelentette, hogy nincs tudomása

egy igen fontos paragrafus elfogásáról, jóllehet jelen volt annak tárgyalásánál. Később kitudt, hogy Wilson nem értette meg s egy olyan valamit fogadott el, amivel nem értett egyet.

Sok minden másként történt volna — e szavakkal zárja le idevonatkozó feljegyzését az író — ha nem ismétlődött volna meg Párisban és a párisi tanácskozásokon a babiloni zűrzavar.

A minisztertanács ülése.

Beograd, március 8. (Eredeti távirat.) Este minisztertanács volt Pasics elnöklete alatt amelyen a kereskedők külföldi tartozásairól és a rapalói szerződés egyes pontjairól tárgyaltak. Kumanudi Koszta pénzügyminiszter a valutajavításra vonatkozólag tett előterjesztést, amit a minisztertanács elfogadott.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvény-Társaság :- Novi-Sad.

Alaptőke . . . 6 millió korona 333
Tartalékok . . . 45 . . .
Betétállomány . 50 . . .

Takarékbetéteket elfogad 6,10-os kamatozással azonnali visszafizetés kötelezettsége mellett. Ha a betevő tőkét 3 vagy 6 hónapra leköt, egy magasabb kamattételt biztosítunk.

Tőzsdei árfolyamok:

Beograd, márc. 8. London 305, Páris 579, Milánó 332,85, Prága 125, Berlin 31,90, Bécs 117.

Zürich, márc. 8. Nyitás, Berlin 198, Newyork 514, Milánó 2570, Prága 840, Budapest 70, Zagreb 170, Varsó 13, Bécs 8, bélyegezett osztrák korona 750.

Budapest, március 8. Zárlat. Napoleond'or 2850—2900, font 3300—3350, sokol 1208—1218 dinár 980—1000, dollár 747—757, frank 6775, lengyel márka 17—18, lei 567—577, lira 3800—3850, márka 297—307, osztrák korona 10—11, rubel 42—43. Svájc 14425—14525, Berlin 285—295, London 3275—3325, Milánó 3775—3825, Newyork 750—760, Páris 6775—6825, Prága 1210—1220. Bécs 10—11, Zágráb 255—265, Zürich 146—147, magyarhitel 1875, osztrákhitel 700, papír 2700, déllvasut 1585, államvasut 4900, közsén 11850. Salgo 6200, Rima 2330, Ganzdanubily 39340, Adria 7150, Atlantika 2625, Szlavonia 1495, Nasici 18150.

Bécsi tőzsde: Budapest 935, Berlin 26 és egy negyed, Prága 912 és fél, Zürich 1350, Milánó 354, Newyork 6900, Bukarest 52.

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzése március 8-án. Bácskai buza 78 kg 2% Novisad vidéki kínálat 2000, rumai zab indiai paritásában kötés 1320, bácskai új tengeri Novisad vidéki kínálat 1450, nullállást zsákkal ab Bácska kínálat 2600, főzőliszt kínálat 2500, buzakorpa zsákkal ab Bánát kötés 1000. Irányzat nyugodt, üzletellen.

SPORT

• Rovatvezető: Nemes Károly •

* Tegnap este volt a beográdi alszövetség igazoló ülése. A novisadi egyesületek a következő játékosokat igazoltatták: OS&V: Nyíró, Lallcs, Draud, Óvári, Kratz, Miskolci, Julinek, Molnár, Dudás, Vitasek, Sevcics, Száraz. ezenkívül a II. és Ifjusági játékosokat is. J. Mak-kabi: Hajós, Berger, Weisz, Jakobovics, Krausz II. és Krausz I., Beloval, Haraszti, Bence, Stern, Khümelberg, László, Morgenstern II., Kacaf Fischer, ezenkívül még 20 tartalék játékost. NAK: Nemes, Szentiványi, Gáspár, Alexi, Münster, Róka I., Schmidt, Rozics, Sztika, Róka II., Balog, Mandics, Bertók, Németi, Gutsohn, Lerch, Ecet, Bosnyák, Horvát L., Schmidt II., Majaal és még 23 ifjusági és tartalék játékost.

* Gáspár Mihály a NAK hátvédje, kit már a múlt évben is beválasztottak a válogatott csapatba, vasárnapi kezdőformája után ítélve — noha gyenge ellenfele volt — az idén a legjobb hátvédünk is tud fog tenni.

* Elismerésre méltó, előnyös változásokon ment át a suboticei „Mozi Sport” mióta Csillag Miklós szerkesztésében jelenik meg. A nagy szakértelemmel összeállított sportlap, amely most „Sport” cím alatt jelenik meg, a novisadi sporteseményekkel is kimerítően foglalkozik.

* Makiedó a Vojvodina múlt évi csapatának kiváló képességű csatára Zágrábba költözött és a Konkordiában fog játszani.

* Uj pályát épít a Bácska. A hosszú idők óta legjobb bácskai csapat, szégyenletesen primitív pályával rendelkezett eddig. A pálya, mely egyébként vásártér — akárcsak Kulan — sem kerítéssel sem rögzített kapukkal nem bír. Van ugyan rajta egy tribünnek nevezett nagy fabódé, de egyébként talán az összes nagyobb városi pályák közül a legzűlöttebb külseje van. Egy hét előtt kérvényt nyújtott be a Bácska a városi tanácshoz, melyben a pálya odaajándékozását kéri. Ha a városi tanács magáévá teszi az ügyet és a pálya telkét a Bácskának adja, úgy hat hét alatt egy modern, bekerített pályával lesz gazdagabb Subotica; az új pálya felavató mérkőzését husvétra tervezik.

* A vasárnapi bajnoki mérkőzések iránt lázas érdeklődés mutatkozik egy klubok mint a közönség köreiben. A J. Makkabi S. Clubot igen sokan kísérik Beográdba az egyesület tagjai közül. Itthon a NAK próbál majd egy, esetleg két pontot a beogradi Konkordiától elhalászni. Az OSKV ismeretlen képességű Szlaviat látja vendégül és valószínűleg a jó ellátás ellenében bezsebeli a fontos pontokat.

Félelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fátó Ferenc és társai.

Apró hirdetések.

ELVESZETT vasárnap este 7 órakor a majorban Stolcz-vendéglő előtt álló kocsiról két hordócska borral. Tulajdonosa kéri legalább a hordókat visszajuttatni. Nyomravezető jutalomban részesül.

ELADÓ egy lábbal hajtható LOMBÜRESZ-GEP Lövész-utca 22. 2-3

ÓRÁS-SEGÉD, legalább 24 éves, önálló munkás, nagyobb vidéki városban alkalmazást talál. Ajánlatok „órás” jellegével ezen lap kiadóhivatalába intézendők. 2484-1-2

Röszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetünket fejezzük ki mindazon ismerőseink és jóbarátainknak, akik a feledhetetlen anya, anyós és nagyanya

özv. Szabó Jánosné

elhunytával bennünket ért súlyos sorscsapás alkalmából részvételükkel felkerestek és a végtisztességen résztvettek.

Szabó és Glässe család.

Eladó fajtisza — 9 hónapos —

FARKASKUTYA

Alkotmány-utca 14. szám alatt.

Szállítási- és fuvarozási vállalat
KRUMESZ P.
15 Újvidék Futaki utca 82. szám alatt. Elvállal helybéli és vidéki árutuvarozást és áruberakítást.
Telefon: 270.

FEDEZŐ MÉNEK

AMERIKAI ÜGETŐK.

LATAVIEC s. pej 1:30
EZERMESTER fekete 1:32
ARGONAUT S. s. pej 1:29
GRODEK pej 1:28

ELŐJEGYZÉSEKET ELFOGAD

ifj. Gerber Nándor

STARI BEČEJ. 1—7

Szabadka legforgalmasabb

helyén egy hat lakásból álló ház eladó. A vevő egy két szobás lakásba azonnal beköltözhet. Bővebbet a kiadóhivatalban, vagy

Weizer Benónél, Duna-u. 21.

ÉRTESEM a n. é. közönséget, hogy a legújabb 1—2

Tavaszi és Nyári DIVATMINTÁK

megérkeztek. — Állandóan dusan felszerelt angol és francia szövetraktár. Megrendeléseket rövid időn belül és jutányos áron készítenek. — Kérem a n. é. közönség szives pártfogását,

BALASITS ANDRÁS

uri szabó, Kralja Petra-utca 13. sz.

Raktárnoki esetleg ellenőri

állást április hó 1-étől elvállal a szakmában jártas egyén. — Ajánlatok a kiadóba kéretnek. 2452-1

APOLLO
MOZGÓ

MÁRCIUS
9

Koldus és királyfi.

Mark Twain regénye 6 felvonásban.

Fűszer kereskedő-segéd

csakis a szakmát alaposan ismerő első-rangu erő, 25 éven fölül, aki engros-üzletben már hosszabb ideje alkalmazva volt és önálló munkakör betöltésére képes, jó fizetéssel felvétetik nagykereskedésben. Szerbül tudók előnyben. Írásbeli ajánlatokat a lap kiadóhivatalába kérünk. 2472-3-3

Eladó

birtok a Bánátban Fundus Instrukussal, 18.000 kor. holdankint, azután 177, 130, 70 és 48 holdas birtokok Bácska és Szerém-ségben jutányos áron. 200.000 téglá ab állomás szállítva.

Gőzmalom, gyógyszerár, kávéházak, szállodák, vendéglők, telepek és egyéb üzletek és üzlethelyiségek. — Novisadon emeletes és földszintes házak a főtéren, azonnal beköltözhető. — Hálószobák és szalagarnitúrák és egyéb berendezések. Butorozott szobák kiadók. 7—24

FERRÓ és WEBER

Novisad, Kralja Petra-ul. 7. I. emelet.

Motoros eke

50 HP. benzín motorral, Bissing-gyártmány, legökéletesebb konstrukció olcsó áron eladó. Megtekinthető Protics és Társai motorgyárban.

JOCA ČUKUR, NOVISAD

Miletics (Kenyér)-u. 26. 2480-1-2

Megvételre keresek

egy centri-fugál szivattyút, 200—300 mm. cső-átmérettel. — Ajánlatokat az ár megjelöléssel

ifj. Kosztolányi András

gépész Petrovácz címzendők.

Lakást

cserélné állami tisztviselő, mely áll 2 utcai szoba és mellékhelyiségekből a Vitkovits-utcában, egy olyan hasonlakással, mely az I—II. negyed, vagy a telepen van. Közelebbi megtudható Varosháza 40/a szám alatt. 2462-2-3

?

készülnek leggyorsabban és legolcsóbban mindennemű könyvnyomdai munkák

GUTENBERG

könyvnyomdában Novisad, Szabadság-tér I. szám alatt (a rom. kátholikus templommal szemben). — Telefon 98.